BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 55-lea
10 Pagini

EXEMPLARUL { În România 3 lei / În străinătate 6 lei

Nr. 305 Marți 8 Noembrie 1938
10 Pagini

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 126. 288/932

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
În străinătate în raport cu tarifuL poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE
IN ȚARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
și UNIV. LITERAR câte 220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ
și UNIV.-SPORT
câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

ALCOOLISMUL

Din cauza recrudescenței mai multe direcțiuni periculoase de cât în trecut.

Și totuși este ceva de făcut, fără necesități atât de mari și cu perspective de rezultate apreciabile.

Este punerea în funcțiune pe o scară cât mai intensă a represiunei legale contra alcoolismului.

Codul penal nou cuprinde anumite dispoziții care ar avea eficacitate, dacă n'ar fi aplicate de cât excepțional. Când s'a citit despre un proces de genul acesta?

Astfel prin art. 591 se pedepsește cu închisoarea dela 15 zile până la o lună și (nu sau) cu amendă dela 500 la 1500, acela care se arată, în public în stare de beție, acela care îmbată pe altul, precum și cârciumarul care servește băuturi alcoolice minorilor.

Atunci însă când raporturile dintre numărul beților și numărul celor pedepsiți pentru această infracțiune, dintre numărul localurilor unde consumă și minorii alcoolice și numărul debitanților urmăriți sunt atât de mărunte încât nu pot fi descoperite, flagelull alcoolismului este la largul său.

Este adevărat că probemele de interes general sunt nenumărate, că greutățile cu caracter social sunt mari, că toate acestea trebuesc să preocupe și să capete soluții eficace; dar nu este mai puțin adevărat că tot ce privește sănătatea publică, încurajarea natalității și combaterea mortalității, se cuvine să stea pe planul întâi, ele fiind precumpănitoare în desvoltarea oricărui popor.

Cu capul pe raniță

Acordul dela Muenchen a menținut pacea în trecutul recent — de care ne desparte abia o lună — când Europa aluneca pe povârnișul fatal al războiului. El ne făgăduește azi să nutrim speranța unei păci mai trainice în viitor.

Pacea de eri a fost scump plătită. In ziua când Marile Puteri și vecinii Cehoslovaciei vor garanta inviolabilitatea hotarelor ei și-i vor asigura astfel un regim de neutralitate permanentă, se va putea face și bilanțul politic al crizei cehoslovace, după lichidarea teritorială.

Țara noastră poate privi cu fruntea sus și cu conștiința liniștită epilogul dramaticei crize cehoslovace. In bilanțul acestor șase luni de sbuciumare, purtarea României, acțiunea ei diplomatică, atitudinea opiniei ei publice vor avea un loc de cinste. Presa străină și cercurile diplomatice au prețuit la justa lor valoare străduința Suveranului României, care a stabilit această linie de conduită a țării noastre și Căruia i-au adus omagiul unor neprecupețite elogii. Simțul onoarei, sentimentul prieteniei, respectul cavaleresc al cuvântului dat față de o țară, de care ne-au legat douăzeci de ani de tovărășie cinstită nu pot jicni nici pe cei mai nedrepți dintre adversari, nici pe prietenii ale căror interese au fost deosebite de ale noastre.

Dar pacea de eri, ne lumineză perspectivele, care se deschid pentru pacea de mâine. Realitățile sunt realități și nu este îngăduit să fie nesocotite. Pacea de mâine va fi foarte deosebită de aceia în care majoritatea omenirii a crezut timp de două decenii. Iluziile a douăzeci de ani de politică internațională și construcțiile ingenioase ale unei diplomații, care a atribuit mai mare importanță tribunei, mașinei de scris și stilografului decât mitralierei, tunului și avionului, sunt definitiv spulberate.

Pacea de mâine va fi pacea armată, pacea echilibrului de forțe între State, pacea celor care știu ce vor, pacea celor care înțeleg să pună interesele lor naționale mai presus de interesele colective ale solidarității internaționale și pregătesc din vreme cu o grije atentă și cu o stăruință neobosită viitorul mai mare al patriei lor. Pe această cale se îndrumă astăzi nu numai cei cari au culeș isbânzile unei politici realiste, ci și cei cari au încercat dezamăgirile idzologiilor generoase, năruite de apăsarea fără cruțare a faptelor.

Vorbind Vineri la Roma, în fața a o sută de mii de foști luptători, d. Mussolini le-a spus între altele, în stilul plastic și lapidar, care caracterizează cuvântările sale: „De aceia, camarazi, trebue să dormim încă cu capul răzemat de raniță cum făceam în tranșee".

Să nu luăm această imagine de război drept o amenințare sau drept o dovadă de pesimism. Ea nu este decât diagnosticul realist al situației de astăzi. Oricât ar părea de paradoxal, popoarele se pregătesc de războiu, dar doresc pacea. Războiul și urmările lui sau amenințarea războiului și urmările ei nu vor cruța însă decât pe cei puternici, pe cei pregătiți, pe cei cari, potrivit unei alte expresii memorabile a Ducelui vor fi conștienți că frontierele se apără, nu se discută. Cei cari nu vor avea bărbăția să priceapă și să pună în practică principiile noi ale păcii de rezistență și de luptă, care e pacea de azi și de mâine, vor fi victimele neînțelegerii și slăbiciunii lor, într'o vreme când frontierele se schimbă fără vărsare de sânge și când conferințele de pace se țin fără război.

De aceia, niciodată mai mult decât astăzi, nu ne vom opri de a stărui în aceste coloane asupra necesității din ce în ce mai grabnice a unei unanimități naționale și a desăvârșirii unei pregătiri militare, care să ne permită de a păstra în întregime patrimoniul neamului nostru, închegat cu atâta trudă, fiindcă el nu ne aparține numai nouă, ci și generațiilor viitoare, care așteaptă de la noi să ne arătăm vrednici de munca și jertfele înaintașilor noștri.

Relațiile dintre Marea Britanie și România

Un interview acordat de M. S. Regele Carol II ziarului „Daily Express"

Londra, 5 (Rador). - *Ziarul „Daily Express" publică Sâmbătă un interview acordat de M. S. Regele Carol II, corespondentului special al acestui ziar, d. Hessel Tiltman.*

„Am observat cu mare plăcere, declară Suveranul României, interesul pe care Anglia începe să-l manifeste pentru această parte a lumii și sper că acest interes va continua să crească.

M. S. REGELE CAROL II

In ce o privește, România are loc destul pentru orice țară care ar dori să ia parte și să contribue la desvoltarea vieții economice a țării noastre. Este loc pentru toți.

Relațiile între Marea Britanie și România au fost întotdeauna bune. Noi nu putem uita că în marele războiu Anglia a fost aliata noastră. Este evident că, în interesul întregii Europe, cele două națiuni, situate la extremitățile continentului, trebue să aibă cele mai bune și cele mai apropiate relațiuni".

La întrebarea d-lui Tiltman asupra chestiunii revizuirii frontierelor în Balcani, M. S. Regele Carol II a răspuns:

„România și-a exprimat totdeauna limpede politica ei și asupra acestei chestiuni această politică nu a fost schimbată. Acum două luni am acordat un nou statut tuturor minorităților din țara noastră. Acel statut n'a fost promulgat sub nici un fel de presiune din afara sau dinlăuntrul hotarelor noastre. L-am adoptat pentrucă îl socoteam ca o bună și dreaptă măsură. In lumina acestei măsuri nu văd de ce s'ar putea plânge minoritățile noastre.

Aș dori să mai spun, a adăogat Suveranul României, cât de mare este plăcerea mea de a face o vizită oficială în Anglia, o țară cu care am atâtea legături de familie și de altă natură.

Sper că poporul englez va înțelege și aprecia marile sforțări făcute de România pentru a făuri o națiune puternică, mulțumită și prosperă și pentru a consolida și întări legăturile de pace și prietenie cari unesc această țară cu Imperiul britanic și cu vecinii noștri de aci, din răsăritul Europei".

CONFERINȚA DELA PALATUL REGAL

Acord deplin între România și Iugoslavia asupra tuturor problemelor de actualitate

Intrevederea amicală dintre Suveranul României și Prințul regent Paul al Jugoslaviei a fost un nou prilej spre a se constata identitatea de interese și de vederi cari există între România și Jugoslavia.

Era desigur firesc ca în urma recentelor evenimente internaționale să aibă loc între cei doi șefi de stat o examinare amicală a situației.

La conferința care a fost Sâmbătă la Palat și la care a participat și d. Petrescu-Comnen, ministrul afacerilor străine, toate problemele cari interesează cele două țări au fost cercetate.

Cu acest prilej, s'a constatat unitatea de vederi care formează temeiul prieteniei între cele două țări și asigurarea desvoltării într'un cadru cât mai strâns a alianței lor.

A. S. REGALA PRINCIPELE REGENT PAUL AL IUGOSLAVIEI

Comunicatul oficial

Iată textul comunicatului oficial:

Astăzi 5 Noembrie a avut loc la Palatul Regal din București o conferință între Majestatea Sa Regele Carol II al României și Alteța Sa Regală Principele Regent Paul al Iugoslaviei, la care a asistat și d. N. Petrescu-Comnen, ministrul afacerilor străine al României.

In cursul acestei conferințe s'a procedat la un schimb de vederi asupra situației politice generale.

Cu acest prilej s'a constatat odată mai mult o identitate de vederi perfectă asupra tuturor chestiunilor examinate și că înțelegerea și colaborarea între cele două țări sunt mai strânse și mai ferme decât oricând.

Cine critică statutul minorităților din România

Articolul dr. Ștefan Zoltan din Budapesta

de R. SEIȘANU

In ultimul număr apărut la Budapesta din publicațiunea „Magyar Külpolitika" (N. 9), dr. Ștefan Zóltan se ocupă într'un lung articol de „Dreptul minoritar din România", în legătură cu dispozițiile cuprinse în statutul minorităților publicat în „Monitorul Oficial" N. 178 din 1 August a. c.

Cu toate că acest statut, pentru orice om de bună credință satisface întru totul drepturile și interesele minorităților, în materie confesională, școlară și administrativă; precum și în ce privește întrebuințarea limbei materne, dezvoltarea vieței economice, și culturale ș. a.

Totuși autorul articolului citat, îl consideră „o simplă promisiune de principiu" și deci nesatisfăcător din punctul de vedere practic.

Ocupându-se de politica noastră școlară față de minorități — și în special față de minoritatea maghiară și secuească — dr. Ștefan Zoltan formulează critici și observațiuni, pe cât de severe, pe atât de neîntemeiate. Citez câteva:

„Școalele maghiare au primit într'un an, în anul bugetar 1930-1931, o sumă foarte mică de la stat.

...Legile românești aruncă în spinarea comunei înființarea, susținerea și îngrijirea școalei de stat. Statul nu acordă de cât leafa învățătorului.

Organele statului nu menajează comuna maghiară, când e vorba să fie stabilite cheltuelile pentru școala românească".

Care este realitatea?

Statul român cheltuește anual peste 60 milioane lei pentru plata membrilor corpului didactic al școlilor minoritare; iar școlile primare confesionale, atât pe baza dispozițiilor cuprinse în legea de organizare a ministerului educației naționale ,pusă în aplicare acum câțiva ani, cât și pe baza dispoziției cuprinsă în recentul statut al minorităților, primesc subvenții din cota de 14 la sută din venitul comunelor.

Cu toate că acestă cotă este impusă tuturor comunelor și ea e destinată școlilor lor, dr. Zoltan se plânge, că... numai „comuna maghiară" ar fi împovărată cu acest impozit; iar „organele statului nu o menajează când e vorba să fie stabilite cheltuelile pentru școala românească"! Nu numai atât. El îndrăznește să afirme că prin sistemul acesta școala confesională se va prăbuși dela sine. Dacă statul român plătește pe membrii corpului didactic ai școalelor minoritare și școalele primare confesionale primesc subvenții anuale din partea comu-

(Continuare în pagina 2-a)

Cutremur înregistrat

la observatorul din București

Sâmbătă s'au înregistrat la observatorul din București două cutremure.

Seismografele au înscris începutul celui dintâi la ora 10 și 55 m., 32 s.

Inainte de terminarea înscrierilor acestui cutremur, la ora 13, 2 m., 24 s., încep înregistrările celui de al doilea, care a durat aproape două ore.

După natura înregistrărilor, amândouă cutremurele s'au produs în acelaș loc, la o depărtare de 8.800 km., probabil dincolo de coasta de Est și Sud-Est a Asiei.

In regiunea epicentrală, ambele cutremure au fost extrem de puternice și dacă acea regiune se găsește pe uscat, au produs o adevărată catastrofă.

Cutremurul a fost în Pacific

Tokio, 5 (Rador). **Un puternic cutremur de pământ a fost înregistrat în Japonia de răsărit, inclusiv Tokio.**

Cutremurul s'a produs la ora 8 și 44 (ora Greenwich). Sguduirile sismice au continuat timp de două ore.

Cuprinși de panică locuitorii din Tokio și-au părăsit în grabă casele.

CUTREMUR INREGISTRAT IN ITALIA

Roma, 5 (Rador). — *Seismograful observatorului din Faenza a inregistrat azi dimineață la ora 10 un cutremur de pământ în direcția est, la o distanță de 9.300 km. Cutremurul, care a durat trei ore, a fost de o mare violență, deregând seismograful.*

NE MOR COPIII

Un apel al d-lui g-ral dr. N. Marinescu, ministrul sănătății publice

Dintr'un capăt la altul al țării, copiii — viitorul neamului nostru, — pier.

Zi de zi, pierderea se mărește și puterea națiunei scade.

Această tristă constatare este o constatare de demult și cu tot ecoul plin de îngrijorare, ea n'a purces la nici o măsură.

Pe tot cuprinsul țării asistența copiilor e așa de mică,—cu toate sentimentele binevoitoare a câtorva, dar prea puțini—încât copiii noștri au rămas ai nimănui.

Ridic acest strigăt de îngrijorare și fac apel la toți oamenii de bine, care cred în viitorul neamului nostru, să vină în ajutor.

Fac apel la cei 25.000 oameni de bine, care vor înțelege acest apel și care vor găsi în bogăția sentimentelor de recunoștință ce păstrează acestei țări, înalta obligațiune morală, ca din prisosul vieții lor să vină în ajutorul celor mici, celor săraci și celor lipsiți.

Fac apel la cei 25.000 patroni de sate ca să-și reverse dragostea lor în această mare faptă de bine, de a îngriji, susține și călăuzi în satul, unde au văzut lumina zilei și din care s'au ridicat,—pe copiii satului.

Lista mare stă deschisă și îi așteaptă.

Medic General
DR. N. MARINESCU,
ministrul sănătății și asistenței sociale.

Pensionarul și dreptul său

de GR. TRANCU-IAȘI

Puține figuri din viața socială au fost mai mult obiectul caricaturiștilor și al sarcasmului celor cari se socoteau prea dotați cu inteligență, decât pensionarii, și totuși o mare nedreptate li se făcea. Se uită prea adeseori lucrul elementar. In societatea modernă, pensionarul nu e un miluit, nu e un balast social, ci un om care după o activitate desfășurată în mod continu, a asigurat normala desfășurare a vieții sociale în mod regulat prestând un serviciu în care cei mai mulți lasă urme și în același timp o mare parte din viața lor.

Remunerarea pensionarului nu e o gratificare, i se scade de ani de zile din salariu cote legale și nu urmează decât să i se restituie în conformitate cu normele stabilite de lege.

Omul își termină serviciul și trebue să-și aranjeze dreptul la pensie. Urmează calvarul completării dosarului care să constituie dovada drepturilor. E drept că s'a instituit sistemul fișei de pensionare, totuși până astăzi rezultatul nu e încă mulțumitor. Trecerea dela SALARIU LA PENSIE AR TREBUI SA SE FACA IN MOD AUTOMAT, FARA ACEA PERIOADA DE TRANSIȚIE IN CARE CEL INDREPTAȚIT SE VEDE IN SITUAȚIA DE A NU AVEA CU CE TRAI.

E un adevăr cunoscut, așa spune banal: *„natura are oroare de vid"*. Numai într'un singur domeniu se pare că „vidul" nu supără pe nimeni „decât pe cel interesat", anume în bugetul candidatului la pensie.

Ar trebui să se organizeze un fond care să permită acordarea de avansuri celor îndreptățiți în timpul acestei perioade de transiții.

De multe ori exasperarea celor cari suferă de pe urma acestei stări de lucruri devine maximă impingând uneori până la gesturi funeste. Desigur că reacțiunea depinde și de fondul psihofizic al celui interesat. De multe ori suferința provoacă drame ca cea petrecută la Piatra Neamț, unde un profesor disperat de faptul că nu avea actele necesare spre a-și regula drepturile la pensie și-a otrăvit copiii și apoi s'a sinucis.

Prin dramatismul său ea ne evocă „puterea întunericului" al lui Tolstoi unde femeia care n'are cu ce hrăni copilul îi strivește capul.

Nu cunosc cazierul profesorului Borș dela Piatra Neamț, eroul dramei care servește ca tragic argument pentru teza mea, dar pun o întrebare în care nu fac apel la omul de legi ce sunt ci la simplul bun simț.

Ce acte de seamă pot fi acelea care să pericliteze dreptul la pensie al unui om care timp de zeci de ani a servit statului? Oare n'ar fi fost mai logic ca această lipsă să fi fost constatată din timp? Iar dacă într'adevăr actele cari lipseau erau de o importanță covârșitoare, cum se explică că a fost menținut în serviciu atâta timp fără să se fi sezizat cineva de lipsa lor?

Cred că aceste întrebări puse de un caz izolat au aplicațiuni și în alte spețe. Ar trebui să se ia măsuri de îndreptare, de oarece o cere *dreptatea, omenia* și chiar *interesul de stat.*

Ce elan pot avea în serviciu funcționarii cari știu că vor fi tracasați cu ocazia pensionării, și vor trebui să cunoască „perioada" de tranziție?
rioada" de transiție?

GR. TRANCU-IAȘI

Vânătoarea regală din Banat

Timișoara, 5 Noembrie

Vineri seara, la ora 23, a sosit în gara Timișoara, trenul regal cu oaspeții M. S. Regelui, pentru vânătoarea regală,

In gră erau prezenți d-nii: general Dragalina, colonel Praporgescu, prefectul județului; primar Coriolan Boian, colonel Mateescu, comandantul polițiilor.

Trenul a fost garat pe o linie din gara Timișoara-Fabrică. Sâmbătă dimineața s'au întreținut cu d-nii rezident regal Martha, general Dragalina, după care, cu mașinile, au plecat spre terenul de vânătoare.

Au participat la vânătoarea de Sâmbătă de la Casa Verde: A. S. R. Prințul de Hohenzolern, general Baliff, general Dombrowschi, primarul Capitalei; Grigore Carp, col. Filitti, adjutant regal, Lecman, mare moșier; Boeru, directorul vânătorilor regale; ing. Wrbinschi, inspectorul vânătorilor regale din Banat.

A fost un timp frumos, iar vânătoarea a dat următoarele rezultate; s'au împușcat: 350 fazani, 200 iepuri și 60 diferite pasări.

Pentru Duminică dimineața, la ora 6,10, este așteptat să sosească M. S. Regele și A. S. R. prințul regent Paul al Iugoslaviei, pentru a lua parte la vânătoare

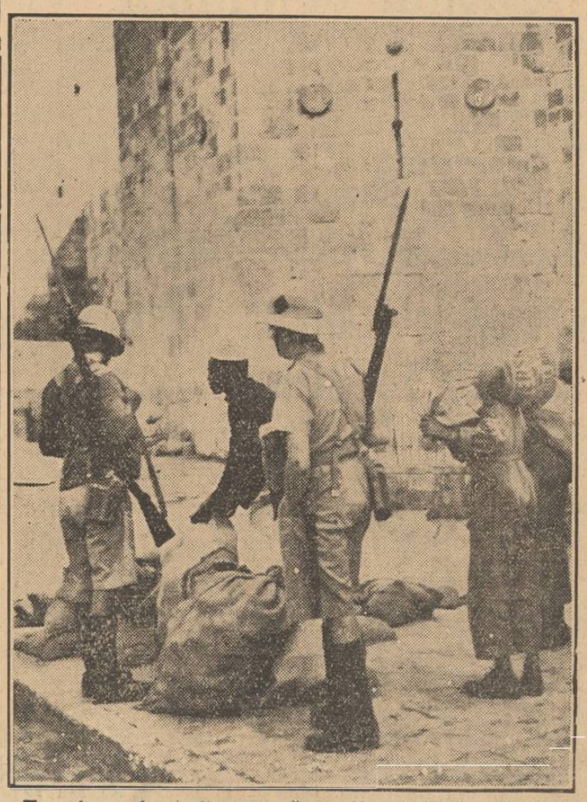

Trupele engleze alimentează cu pâine și făină pe locuitorii din orașul vechi, la Ierusalim

D. Mussolini dă prima lovitură de târnăcop pentru deschiderea nouei străzi XXIII Martie.